

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО

Навчально-науковий інститут
неперервної освіти і туризму
«27» травня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІННОВАЦІЇ В ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Галузь знань J «Транспорт та послуги»

Спеціальність J3 «Туризм та рекреація»

Освітньо-професійна програма «Міжнародний туризм»

ННІ неперервної освіти і туризму

Розробник: к.е.н., доцент, с.н.с. Олександр СТРЕТОВИЧ

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Інновації в туристичній діяльності» є обов'язковою для підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» спеціальності ІЗ «Туризм та рекреація» освітньої програми «Міжнародний туризм» та формує у здобувачів вищої освіти знання щодо організаційних, нормативно-правових, управлінських питань інновацій та інноваційних проектів в туристичному бізнесі, генерування інноваційних ідей, принципів інноваційного підприємництва та управління стартап проектами, методів оцінювання інновацій в туристичному бізнесі, умінь й навичок застосування загальнотеоретичних засад для розв'язання конкретних завдань щодо інновацій в туристичному бізнесі, підвищення конкурентоспроможності підприємств.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

- надати знання для орієнтування в основних термінах і поняттях інноваційного підприємництва;
- засвоєння студентами теоретичних та практичних базових знань з управління інноваційними процесами;
- опанування здобувачами методології, яка необхідна для успішного планування, організації, мотивації, контролю та регулювання інноваційної проектної діяльності;
- набуття навичок адаптації і впровадження проектних рішень у практичну діяльність підприємств туристичної галузі;
- навчити студентів принципам та методам управління інноваційними процесами у постійно змінних умовах господарювання, прийняття оптимальних, неординарних господарських рішень;
- навчити методам і принципам управління ризиками при виконанні інноваційних проектів.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	магістр	
Спеціальність	ІЗ «Туризм та рекреація»	
Освітня програма	«Міжнародний туризм»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	30 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	10 год.
Лабораторні заняття		год.
Самостійна робота	90 год.	130 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						заочна форма				
	тижні	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
			л	п	інд.	с.р.		л	п	інд.	с.р.
Модуль 1. Введення в теорію інновацій, основні поняття.											

Тема 1. Основні поняття теорії інновацій	1	10	2	2	-	6	15	1	1	-	13
Тема 2. Інноваційна політика держави та підприємства	2	10	2	2	-	6	15	1	1	-	13
Тема 3. Маркетинг інноваційного проекту в туристичній діяльності	3-4	20	4	4	-	12	15	1	1	-	13
Тема 4. Організаційні структури управління	5	10	2	2	-	6	15	1	1	-	13
Разом за модулем 1		50	10	10	-	30	60	4	4	-	52
Модуль 2. Управління інноваційними проектами.											
Тема 5. Методологія управління інноваційними проектами в туристичній діяльності. Методи пошуку проектних рішень	6-7	20	4	4	-	12	15	1	1	-	13
Тема 6. Фінансування інноваційної діяльності	8-9	20	4	4	-	12	30	2	2		26
Тема 7. Управління ризиками при виконанні інноваційних проектів в туристичній діяльності	10-11	20	4	4	-	12	15	1	1	-	13
Тема 8. Команда проекту	12-13	20	4	4	-	12	15	1	1	-	13
Тема 9. Інноваційне підприємництво	14-15	20	4	4	-	12	15	1	1	-	13
Разом за модулем 2		100	20	20	-	60	90	6	6	-	78
Усього годин		150	30	30	-	90	150	10	10	-	130

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні поняття теорії інновацій	2
2	Інноваційна політика держави та підприємства	2
3	Маркетинг інноваційного проекту в туристичній діяльності	4
4	Організаційні структури управління	2
5	Методологія управління інноваційними проектами в туристичній діяльності. Методи пошуку проектних рішень	4
6	Фінансування інноваційної діяльності	4
7	Управління ризиками при виконанні інноваційних проектів в туристичній діяльності	4
8	Команда проекту	4
9	Інноваційне підприємництво	4
	Разом	30

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вихідні дані щодо техніко-економічного обґрунтування	2

	ефективності інноваційного проекту	
2	Складання таблиці інвестиційних потреб. Складання таблиці джерел фінансування	2
3	Складання графіку обслуговування боргу	4
4	Прогноз прибутку	4
5	Аналіз критичних точок беззбитковості проекту. Прогнозування балансу інвестиційного проекту	4
6	Прогноз грошових потоків	2
7	Оцінка ефективності проекту.	4
8	Аналіз ризику. Аналіз чутливості.	4
9	Сценарний аналіз. Вплив проекту на фінансовий стан підприємства	4
	Разом	30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ідентифікація різних видів проектів. Аналіз факторів зовнішнього та внутрішнього середовища інноваційного проекту. Визначення зацікавлених сторін інноваційного проекту та їх оцінювання	12
2	Концепція інноваційного проекту. План проекту.	6
3	Форми структуризації інноваційних проектів	12
4	Обґрунтування доцільності інноваційних проектів	6
5	Управління командою інноваційного проекту	12
6	Складання календарного плану проекту. Побудова сіткового графіку та графіку Ганта. Планування ресурсів інноваційного проекту. Ресурсна гістограми	12
7	Управління змінами в інноваційних проектах	6
8	Планування роботи інноваційного проекту в умовах невизначеності. Ризику проекту	12
9	Складання бізнес-плану інноваційного проекту та розрахунок його ефективності	12
	Разом	90

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне опитування;
- захист практичних робіт;
- модульні тести;
- екзамен.

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни «Інновації в туристичній діяльності» застосовуються наступні методи навчання:

1. Методи організації і самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція, пояснення, семінарське заняття);
- наочні (ілюстрація, демонстрація);
- практичні (дослідження, практичні роботи, реферати, індивідуальні семестрові завдання);
- опрацювання літературних джерел.

2. Методи навчання за логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

- індуктивні (від одиничного до загального, від конкретного до абстрактного);
- дедуктивні (сприяють засвоєнню навчального матеріалу на основі узагальнень).

3. Методи навчання за рівнем самостійності (напруженості) пізнавальної діяльності, якого досягають студенти, працюючи за схемою навчання, запропонованою викладачем:

- репродуктивний;
- проблемний;
- частково-пошуковий;
- дослідницький.

4. Методи навчання за ступенем керівництва навчальною роботою:

- навчальна робота під керівництвом викладача (практична робота в аудиторії);
- самостійна робота студента.

5. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- ділова або рольова гра;
- дискусія;
- метод «мозкової атаки»;
- аналіз конкретних ситуацій;
- проблемна лекція.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
2 семестр		
Модуль 1. Введення в теорію інновацій, основні поняття.		
Практична робота 1. Опанування сутністю вихідних даних щодо техніко-економічного обґрунтування ефективності інноваційного проекту	<i>ПРН 1, 2, 3, 9, 10, 14</i> <u>Знати:</u> економічну сутність вихідних даних для проведення техніко-економічного обґрунтування ефективності інноваційного проекту. <u>Вміти:</u> оперувати в розрахунках вихідними даними для проведення техніко-економічного обґрунтування ефективності інноваційного проекту.	10
Практична робота 2. Складання таблиці інвестиційних потреб. Складання таблиці джерел фінансування	<i>ПРН 1, 2, 3, 9, 10, 14</i> <u>Знати:</u> розрахунок інвестиційних потреб відповідно вихідних даних та розробка таблиці джерел фінансування. <u>Вміти:</u> моделювати реальну ситуацію в інвестиційних потребах підприємства та визначатися з джерелами фінансування.	10
Практична робота 3. Складання графіку обслуговування боргу	<i>ПРН 1, 2, 3, 9, 10, 14</i> <u>Знати:</u> Методику розрахунку графіку обслуговування боргу відповідно вихідних даних. <u>Вміти:</u> визначати джерела фінансування	10

	інноваційних проектів та скласти графік обслуговування боргу.	
Практична робота 4. Прогноз прибутку	<i>ПРН 1, 2, 3, 9, 10, 14</i> <u>Знати:</u> Види прибутку. Методику розрахунку чистого прибутку проекту. <u>Вміти:</u> розрахувати показники прибутку. Здійснити прогноз чистого прибутку при визначенні ефективності інноваційного проекту.	10
Самостійна робота 1	<i>ПРН 1, 2, 3, 9, 10, 14</i> Знайти приклад успішної інноваційної діяльності підприємств ГРБ України, інноваційної діяльності на рівні району, області, галузі. Можливі приклади закордонного досвіду. Розв'язати задачі. Написання есе з розробки інноваційного проекту.	30
Модульний тест 1.	Показати достатні знання з вивченого матеріалу. - Зміцнити теоретичні знання одержані студентами в процесі вивчення дисципліни та розвинути навички і вміння застосувати їх при розробленні, впровадженні та супроводі проектів. - Розв'язати тести.	30
Разом за модулем 1		100
Модуль 2. Управління інноваційними проектами.		
Практична робота 5. Аналіз критичних точок беззбитковості проекту. Прогнозування балансу інвестиційного проекту	<i>ПРН 1, 2, 3, 9, 10, 14</i> <u>Знати:</u> методику економічного аналізу критичних точок беззбитковості проекту. Методику розрахунку балансу інноваційного проекту. <u>Вміти:</u> розраховувати та проводити економічний аналіз критичних точок беззбитковості проекту. Збудувати прогнозний баланс інноваційного проекту.	10
Практична робота 6. Прогноз грошових потоків	<i>ПРН 1, 2, 3, 9, 10, 14</i> <u>Знати:</u> розрахунок грошових потоків проекту. <u>Вміти:</u> проводити розрахунки для здійснення прогнозу грошових потоків.	10
Практична робота 7. Оцінка ефективності проекту.	<i>ПРН 1, 2, 3, 9, 10, 14</i> <u>Знати:</u> показники оцінки ефективності інноваційного проекту. <u>Вміти:</u> проводити розрахунки показників оцінки ефективності інноваційного проекту.	10
Практична робота 8. Аналіз ризику. Аналіз чутливості.	<i>ПРН 1, 2, 3, 9, 10, 14</i> <u>Знати:</u> методику визначення зміни чистої приведеної вартості для кожного варіанту зміни параметру. Визначення рейтингу вхідних параметрів, що перевіряються на ризик. Розрахунок показників чутливості і прогнозованості змінних проекту. Побудову матриці чутливості і передбачуваності. <u>Вміти:</u> визначити зміну чистої приведеної вартості для	10

	кожного варіанту зміни параметру. Визначити рейтинг вхідних параметрів, що перевіряються на ризик. Розрахувати показники чутливості і прогнозованості змінних проекту. Побудувати матрицю чутливості і передбачуваності.	
Практична робота 9. Сценарний аналіз. Вплив проекту на фінансовий стан підприємства	<i>ПРН 1, 2, 3, 9, 10, 14</i> <u>Знати:</u> методику розрахунку сценарного аналізу та визначення впливу проекту на фінансовий стан підприємства. <u>Вміти:</u> проводити розрахунок сценарного аналізу та впливу проекту на фінансовий стан підприємства.	10
Самостійна робота 2	<i>ПРН 1, 2, 3, 9, 10, 14</i> Знайти приклад успішної інноваційної діяльності підприємств ГРБ України, інноваційної діяльності на рівні району, області, галузі. Можливі приклади закордонного досвіду. Розв'язати задачі. Написання есе з розробки інноваційного проекту.	20
Модульний тест 2.	Показати достатні знання з вивченого матеріалу. - Зміцнити теоретичні знання одержані студентами в процесі вивчення дисципліни та розвинути навички і вміння застосувати їх при розробленні, впровадженні та супроводі проектів. - Розв'язати тести.	30
Разом за модулем 2		100
Всього за семестр (навчальна робота 70 %) $(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$		70
Підсумковий контроль (іспит/залік/підсумкове оцінювання)		30
Разом за курс		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Презентації повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із

директором інституту)

9. Навчально-методичне забезпечення

- Конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді).
- ЕНК «Інновації в туристичній діяльності» - <https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=4760>
- Підручники, навчальні посібники, практикуми;
- Методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Дідченко О. І. Сутність та класифікація інновацій [Електронний ресурс] / О. І. Дідченко, О. Ю. Бибочкіна – Електронні текстові дані. – Режим доступу : https://old-zdia.znu.edu.ua/gazeta/evzdia_4_048.pdf , вільний (дата звернення: 11.05.2025).
2. Баєв В.В., Гнетецький А.П. Інновації як фактор розвитку сучасного туризму України. European scientific discussions. Abstracts of the 3rd International scientific and practical conference. Potere della ragione Editore. Rome, Italy. 2021. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/iii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-european-scientific-discussions-1-3-fevralya-2021-goda-rim-italiya-arhiv/> (дата звернення 02.06.2025).
3. Інноваційні технології в туризмі : навч. посібник / Н. М. Влащенко, М. В. Тонкошкур ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. – 214 с.
4. Кирпа О.В. ІННОВАЦІЇ В СФЕРІ ТУРИЗМУ, *Дніпропетровський університет імені Олеся Гончара (Україна)*, http://www.confcontact.com/2016-ekonomika-i-menedzhment/7_kirpa.htm (дата звернення 02.06.2025).
5. Лютак О.М., Баула О.В., Баула В.В. Інноваційні технології в міжнародній готельній індустрії. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2023. Вип. 19. Т. 1. С. 10 – 18. [Електронний ресурс] – Режим доступу: DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.19.10-18>. (дата звернення 02.06.2025).
6. Наталія Баярко ІННОВАЦІЇ В ТУРИЗМІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2022, № 9-10 (123-124) с.122-133. ORCIDID ID 0000-0001-8865-2916 DOI 10.24139/2312-5993/2022.09-10/122-133 (дата звернення 02.06.2025).
7. Огієнко М. М., Саркісян Г. О., Любаров Ю. Й. Розвиток регіональних туристичних ринків шляхом впровадження інновацій. Економічний простір. № 164. 2020 (2). С. 152-159
8. Чуєва, І., Ніколаєва, Л., & Косарева, Н. (2021). ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА СВІТОВОМУ РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ. Економіка та суспільство, (30). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-19> (дата звернення 02.06.2025).
9. Шостак Л. Особливості застосування інновацій в сфері екологічного туризму. Управління розвитком туризму та готельно-ресторанного бізнесу в циркулярній економіці=Management of tourism development, hotel and restaurant business in a circular economy : матеріали І Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (18 трав. 2021 р.) / відп. ред. О. М. Полінкевич, О. М. Громик. Луцьк : Луцький НТУ, 2021. С. 173
10. Kish G.V.(2023) Innovatsiini tekhnolohii v diialnosti hotelno-restorannykh pidpriemstv [Innovative technologies in the operation of hotel and restaurant enterprises]. Aktualni pytannia

- u suchasni nautsi - Current issues in modern science, vol. 6(12). pp. 65 – 77. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-6\(12\)-65-77](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-6(12)-65-77).
11. Korkach H., Kotuzaki O., Nikitchina T., Shunko H. (2021) Tekhnologichni innovatsii v restorannomu biznesi dlia zabezpechennia konkurentospromozhnosti zakladu [Technological innovations in the restaurant business for provision the competitiveness of restaurants]. Ekonomika kharchovoi promyslovosti - Food Industry Economics, vol. 13 (4). pp. 69–74.
 12. Liutak O., Baula O., Baula V. (2023) Innovatsiini tekhnologii v mizhnarodnii hotelnii industrii [Innovative technologies in the international hotel industry]. Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu – Actual problems of the development of the economy of the region. Vol. 19, T. 1, pp. 10 – 18. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.19.10-18>.
 13. Lysiuk T., Tereshchuk O., Pasichnyk M. (2022) Innovatsiini tekhnologii u hotelno-restorannomu hospodarstvi [Innovative technologies In the hotel and restaurant]. Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society, issue 40. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-11>
 14. Maksymenko O., Krasnozhon S. (2020) Innovatsiini tekhnologii u turystychnomu ta hotelno-restorannomu biznesi [Innovative technologies in tourism and hotel and restaurantbusiness]. Zbirnyk naukovykh prats KhKTEI, №16, pp. 252 – 261. (In Ukrainian).
 15. Pryimak N., Nikolaichuk O., Olinichenko O. (2020) Rozvytok pidpriemstv hotelno-restorannoho biznesu Dnipropetrovskoi oblasti ta napriamky efektyvnoi orhanizatsii hotelnoho hospodarstva rehionu [Development of enterprises of hotel and restaurant business in dnepropetrovsk oblast and directions of effective organization of hotel facilities in the region]. Ekonomichniy visnyk Dniprovskoi politekhniki – Economic Bulletin of the Dnipro Polytechnic, №4(72), pp 118–126. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/72.118>.
 16. Business model canvas: URL: <https://www.businessmodelsinc.com/about-bmi/tools/business-model-canvas/> (дата звернення 02.06.2025)
 17. Genesis Investments: як працює фонд та що зробити стартапу, щоб отримати інвестиції? — розповідає співзасновник BetterMe та керівний партнер Genesis Investments Віталій Лаптенюк URL: <https://dou.ua/forums/topic/33537/> (дата звернення 02.06.2025)
 18. Prometheus: Дизайн-мислення для інновацій: URL: <https://prometheus.org.ua/designthinking/> (дата звернення 02.06.2025)
 19. Steve Blank Entrepreneurship and Innovation: URL: steveblank.com (дата звернення 02.06.2025)
 20. Генерація ідей: поради від Employer Brand Manager в Genesis Анастасії Овчаренко URL: <https://drive.google.com/file/d/1W526jSz9sTg0hAyqqJnf2HBtJax5UmUQ/view?usp=sharing> (дата звернення 02.06.2025)
 21. Журавльова С.М., Гурова Д. Д., Цвілий С.М., Кукліна Т.С., Михайлик Д.П. Технології віртуального інформаційного простору в індустрії гостинності. Science, innovations and education: problems and prospects. Proceedings of the 14th International scientific and practical conference. (August 25-27, 2022). CPN Publishing Group. Tokyo, Japan. 2022. 487 p. Рр. 425-430. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://sci-conf.com.ua/xiv-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-science-innovations-and-education-problems-and-prospects-25-27-08-2022-tokio-yaponiya-arhiv/> (дата звернення 02.06.2025).
 22. Кіш Г., Шпіс Н. Завдання, мета та інструменти антикризового менеджменту ресторанних підприємств в умовах пандемії Covid-19. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2022. Випуску № 1 (34). С. 96-101. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/34_2022/18.pdf (дата звернення 02.06.2025)

23. Кузня українських стартапів або досвід трьох компаній: Universe, Headway та Boosters, які розробляють мобільні апки та заробляють мільйони доларів. URL: <https://vctr.media/specials/genesis-startups-history/> (дата звернення 02.06.2025).
24. Майбутнє університетів URL: <https://uifuture.org> (дата звернення 02.06.2025).
25. Соколенко А. С. Інноваційні ресторанні технології : конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності 241 – Готельно-ресторанна справа / К. В. Свідло, А. С. Соколенко, М. І. Писаревський ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. – 151 с.
26. Стартап-екосистема України. URL: [Tech ecosystem guide](#) і techukraine.org/ecosystem-map/ (дата звернення 02.06.2025).
27. Український університет нового покоління URL: <https://readymag.com> (дата звернення 02.06.2025).
28. Як венчурні фонди обирають стартапи і що відбувається після інвестицій?: Як інвестують венчурні фонди? — діляться експерти з венчурного фонду Genesis Investments Олена Мажуга, Investment Manager та Олексій Єрмоленко, Senior Investments Analyst URL: https://drive.google.com/file/d/1OasFvoBAPrDWlkQv49ex_HZFY_Bv1P9s/view?usp=sharing (дата звернення 02.06.2025)
29. Як стартапу ефективно підчити, незважаючи на кризу — поради від Олени Мажуги, Investment Manager у венчурному фонді Genesis Investments URL: <https://gen.tech/blog/yak-startapu-efektivno-pitchiti-nezvazhayuchi-na-crizu/> (дата звернення 02.06.2025).
30. Як стати лідером у ніші: поради від Head of Web, Макса Лукомінського з проєкту OBRIO, що входить до холдингу Genesis. URL: <https://gen.tech/blog/maks-lukominskij-z-obrio-zapustiv-4-startapi-2-kickstarter-kampani%d1%97-i-napisav-knigu-pro-rozvitok-biznesu-os-urivok-z-ne%d1%97/> (дата звернення 02.06.2025).

Список посилань на донорські структури, що здійснюють підтримку інноваційних проєктів

- [Рада з Міжнародних досліджень і наукових обмінів](#) — АЙРЕКС (IREX — International Research and Exchanges Board)
- [TACIS Relations with the New Independent States \(NIS\) and Mongolia](#)
- [Державного фонду фундаментальних досліджень](#)
- [Фонд Сороса](#)
- [Rotary International](#)
- [NSF](#) — National Science Foundation
- [CEU](#) — Central European University
- [INTAS](#) — Scientific and technological cooperation between the European Community and European non-member countries.
- [Copernicus](#) — For the Independent States of the former Soviet Union, use will be made of the International Foundation for the Promotion of Cooperation with Scientists from the CIS.

- [Американський фонд цивільних досліджень і розвитку \(АФГІР\) \(CDRF](#) — The U. S. Civilian Research and Development Foundation for the Independent States of the Former Soviet Union
- [Deutsche Forschungsgemeinschaft](#)
- [NATO's](#) - Scientific Environmental Affair
- [USAID](#) — The United States Agency for International Development (USAID) is the independent government agency that provides economic development and humanitarian assistance to advance U.S. economic and political interests overseas.